

ПОНЯТТЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЇЇ НАБУТТЯ

Галімова І.В., *викладач*
Сумський державний педагогічний університет
ім. А.С.Макаренка

На сучасному етапі розвитку суспільства освітній рівень населення стає одним із найголовніших факторів економічного розвитку, політичної стабільності держави та соціальної гармонії. Питання ефективності системи освіти, її відповідності сучасним та майбутнім потребам основних користувачів виходить на перший план. Тому особливо актуальними стають проблеми якості функціонування національних систем освіти та їх підсистем, якості окремих процесів та результатів.

Аналіз літературних джерел показав, що стратегія якості нині є основою освітньої політики багатьох країн світу. Цей процес започаткований наприкінці ХХ століття (Велика Британія, Нідерланди, Польща, США, Угорщина, скандинавські країни тощо), триває й досі (Німеччина, Румунія, Франція, Чехія, країни СНД тощо). Україна не є винятком у цьому процесі. У “Національній доктрині розвитку освіти” зазначено, що освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету й конкурентоспроможності країни на міжнародній арені, а якість освіти визначена національним пріоритетом і передумовою національної безпеки держави [2].

Сьогодні Європа сприймає якість освіти як об’єкт суспільного єднання й консолідації національних освітніх систем. Зокрема в угоді ЄС зазначено, що європейська спільнота сприятиме розвитку якісної освіти, заохочуючи співпрацю між країнами – членами ЄС і, якщо треба підтримуючи і доповнюючи їхні дії, поважаючи одночасно їхню відповідальність за зміст навчання й організацію освітніх систем, культурну й мовну різноманітність [1].

Поняття “якість освіти” привертає все більшу увагу як педагогів, так і широких кіл громадськості. Поняття якості освіти в світі розуміють по-різному. Це пояснюється насамперед різним його трактуванням. Наприклад, Міжнародний інститут планування освіти в Парижі пропонує під якістю освіти розуміти “якісні зміни в навчальному процесі і в навколишньому середовищі учнів, які можна зафіксувати як поліпшення їхніх знань, умінь і цінностей”.

Російські вчені трактують якість освіти в площині досягнення певних норм. Так Г. Ковальова і Е. Логінов розуміють якість освіти як інтегральну характеристику системи освіти, що відображає ступінь відповідності досягнутих результатів нормативним вимогам, соціальним та особистісним очікуванням.

Сучасні українські дослідження свідчать, що основними чинниками, які забезпечують якість освіти є: професійна підготовка суб’єктів викладання, їхні особистісні якості; навчально-методичне забезпечення процесу підготовки; наявність системи контролю й оцінювання викладання, рівень знань суб’єктів учіння; застосування в навчально-виховному процесі сучасних освітніх технологій; залучення суб’єктів навчально-виховного процесу до науково-дослідницької діяльності; відповідність програм навчальних дисциплін сучасним вимогам; належне матеріально-технічне забезпечення процесу підготовки тощо.

Якість освіти сьогодні слід розглядати як постійну орієнтацію на задоволення замовника освітніми результатами.

Отже, нова методологія якісної освіти повинна ґрунтуватися на взаємодії традицій та інновацій. А забезпечення високоякісної освіти на всіх її етапах і рівнях оцінювання її результативності й управління якістю – одне з основних завдань сьогодення, яке має не лише педагогічний чи суто науковий, але й соціальний, політичний та управлінський аспекти.

1. Про порівняльну оцінку якості освіти. Рада Європи. Рекомендація 1137(1990) // Бюлетень Бюро інформації ради Європи в Україні. – 2002. – 144 с.

2. Указ Президента України від 17 квітня 2002 року № 347 “Про Національну доктрину розвитку освіти” // Законодавчі акти України з питань освіти. – К. : Парламентське вид-во, 2004. – 158 с.